

แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว-ป่าเขาภูหลวง

แสงสรรค์ ภูมิสถาน
สาขาวิชาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นนทชัย พงศ์พัฒนานุรักษ์
ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จิตติวุฒิชัยสวัสดิ์อารี
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อุษารดี ภูมาลี
สาขาวิชาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินความพร้อมและนำเสนอแนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวสำหรับพื้นที่โครงการท่องเที่ยวป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว – ป่าเขาภูหลวง การวิจัยนี้ทำการศึกษาใน 4 ส่วนหลัก ประกอบด้วย ส่วนที่ 1) การประเมินความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีการดำเนินการในปัจจุบันในแต่ละพื้นที่ศึกษา ส่วนที่ 2) การประเมินความพร้อมของการบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยว ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 หน่วยงาน ส่วนที่ 3) การศึกษาความคิดเห็นและความพร้อมของชุมชนในการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ทำการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลจากคนในชุมชนตำบลอุ่มทราย จำนวน 150 ครัวเรือน ส่วนที่ 4) การศึกษาความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพื่อสนับสนุนการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวของผู้นมาเยือน โดยทำการเก็บแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยว จำนวน 166 ตัวอย่าง ผลการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่โครงการท่องเที่ยวฯ อยู่ในระดับปานกลาง การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ ยังอยู่ในช่วงเริ่มดำเนินการหรือขั้นเริ่มต้นของการพัฒนา ยังไม่มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างชัดเจน คนในท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับปานกลาง - มาก ในประเด็นของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริการอาหารและเครื่องดื่มให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังถึงประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ ในส่วนของนักท่องเที่ยว มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความปลอดภัยมากที่สุด จากผลการศึกษา ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับพื้นที่โครงการท่องเที่ยวฯ ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านสินค้าและของที่ระลึก ด้านข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่ม และด้านที่พักแรม รวมทั้งขอเสนอแนะสำหรับการพัฒนาเส้นทางจักรยานในพื้นที่โครงการท่องเที่ยวฯ

คำสำคัญ: สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเพื่อการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาภูหลวง

Guidelines for Facility and Service Development for Sustainable Tourism in the Wang Nam Khiao – Pha Khao Phu Luang Forest Reserve

---

Sangsan Phumsathan
Parks, Recreation, and Tourism Program, Faculty of Forestry, Kasetsart University
Nanthachai Pongpattananurak
Department of Forest Biology, Faculty of Forestry, Kasetsart University
Thitiwoot Chaisawateree
Faculty of Architecture, Kasetsart University
Usaradee Phumalee
Parks, Recreation, and Tourism Program, Faculty of Forestry, Kasetsart University

Abstract

This research was designed to assess the readiness of facilities and services for tourism and provide the guidelines for facilities and services development for sustainable tourism in the Wang Nam Khiao – Pha Khao Phu Luang Forest Reserve Tourism Network. This research comprised of four main parts. The first part focused on availability and readiness assessment of tourism facilities and services existing in the study area. The second part attempted to explore the readiness of government organizations to manage tourism facilities and services. The representatives from 11 organization were interviewed. The third part, the opinions of local villagers were examined. The 150 households were randomly selected to interview. The fourth part focused on the need of tourists for services and facilities to support recreational activities. The 166 tourists were interviewed. The results presented that, overall, facilities and services for tourism providing in the study area need to be improved, both quality and quantity aspects. Tourism facilities and services development in the tourism network was initial stage. There was lack of planning and development vision. For residents' opinions, the need and readiness of community in managing tourism was evaluate in medium to high level. For local participation, the villagers would like to participate in tourism development, especially food and beverage service. This result represented the expectation of local villagers to get economic benefits from tourism. For tourists, especially bikers, the facilities for safety purposes were highly needed. Based on the results of this study, the guidelines for facility and service development for sustainable tourism were presented covering six aspects – destination and tourism activities, safety, local products and souvenir, information, food and beverage, and accommodation. Additionally, the guidelines for bike lane design were proposed.

Key words: tourism facility and service; sustainable tourism; Wang Nam Khiao Forest Reserve; Pha Khao Phu Luang Forest Reserve